

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. januar 2015
Kontor: Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Rasmus Krogh Pedersen
Sagsnr.: 2015-0037-0114
Dok.: 1459449

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 28 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Rikke-Louise Ørum Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 28 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99):

”Vil ministeren kommentere Norsk Røde Kors' høringsvar til det norske lovudkast "om kriminalisering av visse handlinger knyttet til væbnet konflikt (fremmedkrigere)" (jf. <https://www.regjeringen.no/contentassets/e6e8a18b1f714a97b284821a6796b5f3/r.k.pdf>), hvori det påpeges, at et forbud mod at rekruttere hjelpetjenester af humanitær art til ikke-statslige styrker vil være i strid med folkeretten, og at en kriminalisering af deltagelse i humanitær bistand til ikke-statslige grupper kan bringe sundhedspersonale i fare og legitimere angreb på sundhedspersonale, og vil ministeren sammenholde indvendingerne fra Norsk Røde Kors med det aktuelle danske lovforslag og oplyse, om dette på den baggrund kan siges at være i fuld overensstemmelse med folkeretten?”

Svar:

1. Norsk Røde Kors afgav den 29. september 2014 et høringsvar om et lovforslag om kriminalisering af visse type handlinger knyttet til væbnet konflikt (fremmedkrigere), som det norske Justits- og beredskapsdepartementet havde sendt i høring den 4. juli 2014.

I høringsvaret kommenterer Norsk Røde Kors bl.a. et forslag til en ny bestemmelse i § 13, stk. 3, i den norske straffelov, hvorefter den, der rekrutterer nogen til militær virksomhed for en fremmed stat eller for en ikke-statslig styrke eller gruppe, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år. I bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 3, anføres bl.a., at rekruttering til ”militær virksomhed for en fremmed stat eller for en ikke-statslig styrke eller gruppe” både omfatter egentlige kamptjenester og hjelpetjenester. Norsk Røde Kors anfører i den anledning følgende:

”Røde Kors mener det er unaturlig å forby rekruttering av hjelpetjenester til ikke-statslige styrker. Et slikt forbud vil heller ikke være i samsvar med gjeldende folkerett.

I 2009 la ICRC frem en større studie av hvem som var å anse for å delta direkte i fiendtlighetene i væpnet konflikt. I denne studien konkluderte ICRC med at kun personer som har en vedvarende rolle som stridende i en væpnet gruppe var å anse

som lovlig mål. Med dette menes at en person hadde en varig integrering i en organisert væpnet gruppe. En slik definisjon innebærer ikke en de jure status som stridende med privilegier, men er heller ment å skille mellom stridende deler av en ikke-statslig styrke og andre sivile som opptrer i en sporadisk ikke-stridende funksjon. Sivile som bidrar med hjelpefunksjoner i form av stell av sårede er følgelig ikke å regne som deltagende i militær virksomhet.

A kriminalisere rekruttering av hjelpearbeidere til væpnede grupper vil derfor være uheldig siden det vil være vanskelig å fastslå hva slags tilknytning vedkommende faktisk må ha til gruppen for at det skal være forbudt etter den norske straffeloven. Slik forslaget nå lyder vil det f.eks. være ulovlig å rekruttere personer til å arbeide på sykehus som også tar seg av syke og sårede medlemmer av en væpnet gruppe. Et forslag om å kriminalisere rekruttering av helsepersonell til væpnede grupper kan også sette helsepersonell i større fare siden man «legitimerer» at de kan anses som aktivt deltagende i konflikten og dermed gjøre at de lettere blir utsatt for angrep. Røde Kors støtter på denne bakgrunn ikke forslaget.”

2. Justitsministeriet bemærker, at høringssvaret fra Norsk Røde Kors forholder sig til en ordning, hvor der foretages en kriminalisering af rekruttering til militær virksomhed for en fremmed stat eller for en ikke-statslig styrke eller gruppe.

Med den foreslåede ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. (pasloven), udlændingeloven og retsplejeloven (L 99) fastsættes der ikke regler om straf for rekruttering til væbnede konflikter.

Justitsministeriet kan i øvrigt bemærke, at det udtrykkeligt fremgår af pkt. 2.3.1.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at et ophold i et konfliktområde som led i arbejdet for en anerkendt nødhjælpsorganisation falder uden for lovforslagets anvendelsesområde. Der henvises i den forbindelse til de samtidige besvarelser af spørgsmål nr. 15 og 30 (L 99) vedrørende lovforslaget.

Det er Justitsministeriets vurdering, at lovforslaget er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Der henvises i den forbindelse til pkt. 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.